



‘We hebben deze toegangsweg tot Zutphen mooier en veiliger gemaakt’

Gemeente Zutphen, omwonenden en Bomenstichting krijgen handen op elkaar in burgerparticipatietraject

Bij het project Deventerweg had de gemeente Zutphen nauw contact met de omwonenden, in een pilot in het kader van de nieuwe Omgevingswet. Samen met burgers werkte de gemeente aan een uitgebreide groeiplaatsverbetering voor de bestaande lindelaan, en aan de terugkeer van het oude alleebeeld met twee extra rijen iepen. Projectleider Bertil Jansen van de gemeente Zutphen: ‘Bij elke stap trokken we samen op. Het project Deventerweg is een succesvolle pilot op het gebied van burgerparticipatie.’

Auteur: Karlijn Santi Raats

In 2016 gaf de gemeenteraad opdracht om de Deventerweg veilig, duurzaam en circulair te maken. Hierbij werd burgerparticipatie ingezet als middel om een beter woonklimaat voor omwonenden te scheppen. De buurt koos ervoor om de bestaande indrukwekkende lindelaan te behouden en twee rijen iepen aan te planten om de straat zijn oude karakteristieke allure terug te geven. De opdrachtgever, de gemeente Zutphen, zocht samen met alle belanghebbenden en adviesbureau Smitsrinsma naar een passende oplossing.



‘Samen met de buurt ontwerpen was totaal nieuw voor ons’

gen bewoners via e-mail precies te horen wat er stond te gebeuren en wanneer.’

Jansen: ‘Normaal gesproken neemt een gemeente een adviesbureau in de arm dat ontwerpen maakt, waarna de burger nog slechts op details mag reageren. Het is in Zutphen nog nooit voorgekomen dat burgers zo veel inspraak hadden als bij deze herinrichting.’

Voorlopig ontwerp

In de aanloop naar het ontwerp kwamen de gemeente, omwonenden en de klankbordgroep verschillende malen bijeen. Ook na het gereedkomen van het ontwerp hield de gemeente alle stakeholders op te hoogte via de e-mailadressen die op bewonersavonden waren verzameld. Belanghebbenden mochten over allerlei zaken meedenken: voorzieningen voor voetgangers, (fiets)parkeren, elektrische laadpalen, openbare verlichting, oversteekplaatsen, de soort bestrating, rioleering, duurzaamheid en hergebruik, de nieuwe

boomsoort, zorg voor bestaande bomen en de groene inrichting met een plantsoen of gazon. Jansen: ‘De eerste bewonersbijeenkomst vond plaats in het clubhuis van de atletiekvereniging. De insteek was dat de burgers al hun ideeën op tafel mochten leggen. Hierdoor kregen we als gemeente een goed beeld van de zorgen en noden in de buurt rond de Deventerweg. Tijdens de volgende bijeenkomst schoven we als gemeente bepaalde kaders naar voren waarbinnen de burgers konden meedenken.’

Op alle bewonersavonden waren er ruim honderd omwonenden aanwezig. Binnen de kaders mochten de bewoners en belanghebbende partijen zo veel mogelijk input geven per thema: verlichting, verharding, veiligheid, groen en cultuurhistorie. In het voorlopig ontwerp werd er bijvoorbeeld over gesproken over het om en om verwijderen van de lindes om meer parkeergelegenheid te creëren. Maar er bleken niet veel extra parkeerplaatsen nodig te zijn. Stevens legt uit: ‘Tijdens de bewonersavonden

Afvaardiging

Belangrijk bij de burgerparticipatie waren de omwonenden en een klankbordgroep – een afvaardiging van omwonenden, de Fietzersbond Zutphen, de Bomenstichting en aangelegen sportverenigingen. Deze klankbordgroep werd al in 2017 opgericht. Samen met de ambtelijke werkgroep – bestaande uit medewerkers van de civiele afdeling, de groenafdeling en de monumentencommissie – opereerde de klankbordgroep als één geheel, dat de kwaliteit van het ontwerp en de uitvoering tot en met de evaluatie bewaakte. Adviesbureau Smitsrinsma vertaalde de wensen van de klankbordgroep naar een concrete uitwerking van de vraagstukken rondom parkeren en groen. Ivo Stevens, mede-eigenaar van Smitsrinsma: ‘De gemeente heeft intensief gecommuniceerd met de burgers. Vanaf 2017 werden bewonersavonden gehouden. In een latere fase van het burgerparticipatietraject kre-

‘In het gemeentehuis zit je tegenover elkaar, in de klankbordgroep zit je samen rond de tafel en ben je samen verantwoordelijk’



werd al snel duidelijk dat het om en om kapen van de bestaande lindes zou leiden tot een veel kaler beeld. De buurt gaf aan graag zoveel mogelijk groen te willen behouden in deze statige laan – ondanks het feit dat sommige bewoners wat hinder ondervonden van het druipen van de lindebomen. Aan de hand van oud beeldmateriaal spraken bewoners de wens uit om vier bomenrijen te creëren, net als in de oude allee die de straat ooit was.'

'De input resulteerde in verschillende ontwerpvarianten met bomen in drie verschillende groottes, die we zowel in augmented reality als in virtual reality hebben getoond'

De klankbordgroep werd aan de voorkant bij het proces betrokken. Stevens: 'We zijn bijvoorbeeld met deze delegatie op de locatie gaan wandelen, om te sparren over de planvorming rond de bomen. Dit leidde tot een kleurentekening waarop stond aangegeven welke bomen goed waren en welke minder goed, zodat ze weinig toekomst hadden. In de eerste week van november zijn er zes kansarme lindebomen verwijderd die nog maar een levensverwachting hadden van maximaal vijf jaar.'

Gerrit-Jan Smits, die voor Smitsrinsma de voorbereidende adviezen voor de bestaande en nieuwe bomen opstelde: 'In de buitenste rij komen boomsoorten van de tweede grootte en kleine exemplaren van de eerste grootte. Deze soorten, zoals *Gleditsia*, *Pyrus*, *Styphnolobium japonicum*, kleinbladige linde en zilverlinde,

hebben ecologische waarde en kunnen goed tegen warmte en droogte.'

Definitief ontwerp

In de volgende bijeenkomst konden de bewoners aan tafels plaatsnemen; per tafel werd een thema behandeld aan de hand van de gemaakte tekeningen. Ze konden zien wat er met al hun input was gedaan. De plannen voor het behoud van de bestaande lindes werden met de stakeholders doorgesproken. Er werd besloten tot intensieve groeiplaatsverbetering met beluchting, bemesting en toevoeging van *mycorrhiza*.

Tijdens deze bijeenkomst verzamelde de gemeente opnieuw zoveel mogelijk feedback. Die werd besproken met de klankbordgroep, wat leidde tot het definitieve ontwerp. Smitsrinsma was als aanspreekpunt aanwezig tijdens de grote buurtpresentatie van het definitieve ontwerp. Stevens: 'De input resulteerde in verschillende ontwerpvarianten met bomen in drie verschillende groottes, die we zowel in *augmented reality* als in *virtual reality* hebben getoond. Hierdoor kon iedereen zich een optimaal beeld vormen van de nieuw te creëren situatie en ook een blik werpen in de toekomst.'

Alle informatie en besluiten zijn goed geregistreerd; de buurt en de Bomenstichting zijn tevreden. Jansen en Stevens zijn de leden van de klankbordgroep en de Bomenstichting dankbaar voor alle vrije tijd die ze hebben gestoken in het meedenken tijdens het hele proces.

Veiligheid

Uit de input van belanghebbenden in de omgeving werd duidelijk dat de hoofdrijbaan smaller moest worden. Uit verkeersonderzoek is gebleken dat de weg levensgevaarlijk is: veel snelheidsovertredingen en drie ongelukken binnen drie jaar tijd, waarvan twee met dodelijke afloop. Ook de omwonenden en vertegenwoordigers van de Fietsersbond Zutphen klaagden over te snel rijdend verkeer en de hinder die verschillende weggebruikers van elkaar ondervinden, vooral fietsers en automobilisten. Naast de smallere weg komt er een vrijliggend fietspad. De bestaande ventweg wordt opnieuw bestraat met oude gebakken klinkers. Inhalen door auto's wordt onmogelijk gemaakt door een verhoogde band op de middenas van de hoofdrijbaan. De nieuwe stoep, inclusief schuine afrolpunten voor rollators en kinderwagens, wordt hier en daar breder, zodat voetgangers

elkaar makkelijker kunnen passeren.

Tijdens de laatste bijeenkomsten, waarin het definitieve ontwerp nog eens goed tegen het licht werd gehouden met betrekking tot zaken als veiligheid, kruispunten en bushaltes, hadden de burgers nog enkele op- en aanmerkingen. Naar aanleiding daarvan krijgen de twee kruispunten in de Deventerweg een verhoogd zebraapad, wat moet bijdragen aan de verkeersveiligheid. Ook komt er een aanpassing in de rij ledlichtmasten, waarvan de ene lamp over de rijbaan en het fietspad schijnt en de andere over de ventweg en het voetpad. Door leden van de voetbalvereniging en omwonenden werden namelijk knelpunten ervaren rond het verbindingspad tussen vv AZC en de Deventerweg. Stevens: 'Door de verlichting aan te passen, is de veiligheid tussen de Deventerweg en de zijwegen nu geborgd.'

Draagvlak

Het brede draagvlak blijkt uit de bereidheid van de bewoners om hun medewerking te verlenen. Jansen: 'Een voorbeeld: voorafgaand aan de rioolvervangning heeft een bouwkundig bureau inspecties uitgevoerd bij de woningen, zogenaamde nulmetingen, om de bestaande onderhoudstoestand vast te leggen. Mocht er tijdens de uitvoering schade ontstaan, dan kunnen de bewoners aantonen dat dit een gevolg is van de werkzaamheden. Alle bewoners hebben het bureau toegang verleend tot hun woning. Volgens groenaannemer Wolterinck werkte de hele straat mee tijdens het beluchten en bemesten van de grond rond de bestaande bomen; iedereen parkeerde zijn auto elders.'

Openbaar groen

Voor het ontwerp van het plantsoen gaat een gemeentelijke groenspecialist binnenkort met omwonenden om de tafel. De bewoners hebben vooraf in een enquête al hun wensen aangegeven. Deze wensen zijn vertaald in enkele schetsen, die passen binnen de kaders van de gemeente. De bewoners kunnen hierop reageren, zodat ook dit onderdeel uitgevoerd kan worden.

